

WSPOMNIENIA

Turyzm 2015, 25/2

PROFESOR RYSZARD GAŁECKI 1929–2015

Odszedł od nas Profesor Ryszard Gałeczki. Urodził się 24 lutego 1929 r. w Toruniu. Do wybuchu II wojny światowej uczył się w szkole ćwiczeń przy Państwowym Pedagogium Nauczycielskim w Toruniu. W czasie wojny w 1942 r. ukończył niemiecką Szkołę Ludową w Gródku, a w latach 1942–1944 Szkołę Handlową w Grudziądzu. Równocześnie w latach 1940–1944 pobierał nauki na tajnych kompletach w zakresie szkoły podstawowej i gimnazjum. Po wojnie, w okresie 1946–1949 r. ukończył Miejskie Liceum Handlowe w Poznaniu, a od 1949 do 1954 r. odbył 5-letnie studia dzienne w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Poznaniu uzyskując tytuł magistra ekonomii.

Całe swoje życie zawodowe spędził w środowisku nauki. Rozpoczął pracę w Wyższej Szkole Ekonomicznej od 1 września 1954 r. (przemianowanej później na Akademię Ekonomiczną i Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu). Stopień naukowy doktora nauk ekonomicznych uzyskał w 1962 r. za pracę *Kierunki rozwoju rynku produktów rolnych województwa opolskiego*. Promotorem tej pracy był Profesor Zbigniew Zakrzewski – dyrektor Instytutu Handlu Wewnętrznego i Usług w

Wyższej Szkole Ekonomicznej. Praca ta została wydana przez Instytut Śląski w Opolu w 1964 r. Do 1969 r. Ryszard Gałeczki zajmował się problematyką handlu. Był między innymi współautorem *Ekonomiki handlu* (wydanej przez PWN w 1964 r.) czy *Handlu wewnętrznego Republiki Federalnej Niemiec* (wydanej w 1965 r. przez Instytut Zachodni w Poznaniu).

W roku 1967 na seminarium profesora Zakrzewskiego wyłoniła się grupa studentów piszących prace magisterskie na temat turystyki. Promotorstwa tych prac podjął się docent Gałeczki. Od tego momentu jego zainteresowania naukowe zwróciły się ku ekonomicznym problemom turystyki. Pierwsze Jego prace na ten temat dotyczyły jeszcze związku turystyki z handlem. Przejawem tych zainteresowań było opracowanie za tytułowane *Rozwój ruchu turystycznego a działalność handlu* wydane w 1969 r. w „Problemach Ekonomicznych Turystyki”. W roku 1972 ukazał się artykuł R. Gałeckiego i K. Rogozińskiego pt. *Rola turystyki w aktywizacji małych miast i wsi* wydany w Ossolineum. Jego praca naukowa nabrała rozpędu i w 1972 r. opublikował kolejne cztery artykuły.

W środowisku nauki najbardziej efektywna i twórcza jest postawa, dzięki której można łączyć rozwój własnej osobowości twórczej z pracą na rzecz realizacji jakiejś sprawy. Tą sprawą dla Profesora Gałęckiego było utworzenie i rozwój poznańskiego i wielkopolskiego środowiska naukowego, zajmującego się badaniem problemów turystyki. Wymagało to ogromnych wysiłków zmierzających do utworzenia podstaw instytucjonalnych i kadrowych niezbędnych do realizacji założonego celu.

Profesor Gałęcki podjął się tego gigantycznego wysiłku. Przełomem było utworzenie w 1973 r. Katedry Turystyki przy ówczesnej Wyższej Szkole Ekonomicznej w Poznaniu. Kierował tą Katedrą przez 26 lat. Była to wówczas druga tego typu placówka naukowa w Polsce. Pracuje w niej już trzecie pokolenie naukowców. Dwa lata później współtworzył Wydział Turystyki i Rekreacji przy poznańskiej Akademii Wychowania Fizycznego – zasłużoną placówkę naukowo-dydaktyczną szkolącą tysiące wykwalifikowanych kadr do pracy w turystyce. Już w latach 70., 80. i 90. minionego wieku jako kierownik Katedry Turystyki wciągnął nasze środowisko w orbitę badań międzynarodowych uczestnicząc w tzw. badaniach wiedeńskich czy w programach przedakcesyjnych „Tempus”.

Do momentu przemian społeczno-gospodarczych w Polsce był Profesor współautorem takich książek, jak: *Ekonomika turystyki* (AE Poznań 1980), *Ekonomika przedsiębiorstw turystycznych* (AE Poznań 1984), *Turystyka* (w: *Województwo poznańskie*, PTPN Poznań 1986) i Autorem opracowania *Przesłanki rozwoju hotelarstwa w Polsce* (CPBP, Instytut Turystyki 1989). Wiedza zawarta w tych książkach jest w większości aktualna po dzień dzisiejszy.

5 lipca 1990 r. nadany został Ryszardowi Gałęckiemu stopień naukowy doktora habilitowanego nauk ekonomicznych w zakresie ekonomiki turystyki za całokształt dorobku naukowego. Został on zatwierdzony przez Centralną Komisję do Spraw Tytułu i Stopni Naukowych w maju 1991 r. Z dniem 1 października 1991 r. Ryszard Gałęcki został powołany na stanowisko profesora nadzwyczajnego Akademii Ekonomicznej w Poznaniu i pracował na tym stanowisku do momentu przejścia na emeryturę w 1999 r. Jest Autorem 21 prac zwartych oraz 69 artykułów. Wśród tych ostatnich na podkreślenie zasługują:

- *Economic problems of supply of services in social tourism* (XXVII Kongres AIEST, Warszawa 1977);
- *Economic effectiveness of tourist services as precondition of social effectiveness of tourism* (Strbske Pleso 1986);
- *Recent changes in education in the field of tourism and hotel management* (w: *Proceedings of the work-*

shop, a follow up of the Conference Bridge to European college education in tourism and hospitality, Budapeszt 1994);

- *Tendencje zmian w potencjale usług noclegowych na polskim wybrzeżu Bałtyku* (w: *Aktualne problemy gospodarki turystycznej*, Wydawnictwo Uczelniane AE w Poznaniu 1996).

Profesor pełnił przez długie lata różne odpowiedzialne funkcje w Uczelni. Między innymi w latach 1972–1991 był zastępcą dyrektora Instytutu Ekonomiki Handlu Wewnętrznego i Usług, a w kadencji 1972–1975 był prodziekanem Wydziału Handlowo-Towaroznawczego Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Poznaniu. Był członkiem wielu organizacji społecznych, takich jak Polskie Towarzystwo Ekonomiczne (od 1954), Związek Nauczycielstwa Polskiego (od 1954), Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze (od 1950) czy Towarzystwo Miłośników m. Poznania (od 1966).

Był cenionym ekspertem. W latach 90. został m.in. powołany przez Prezesa Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki do zespołu redakcyjnego przygotowującego projekt ustawy o usługach turystycznych, brał udział w pracach komitetu naukowego Kongresu Nauki Polskiej, był członkiem Kolegium Ekspertów Konkursu „Teraz Polska”.

Profesor Ryszard Gałęcki wyprzedzał swój czas. Na początku lat 90. utworzył przy Akademii Ekonomicznej w Poznaniu pierwsze w uczelni publicznej studia licencjackie pod nazwą Wyższa Szkoła Turystyki i Hotelarstwa. W owym czasie pomysł ten miał wielu przeciwników. Ale już kilkanaście lat później, od momentu przestąpienia Polski do Unii Europejskiej, dwustopniowy tryb studiów stał się obowiązujący w całym szkolnictwie wyższym.

Profesor bardzo szanował młodych adeptów nauki i umożliwiał im realizację własnych zadań oraz problemów badawczych. Dlatego miał tak wielu uczniów. Czworo jego doktorantów osiągnęło tytuł profesora nauk ekonomicznych (G. Gołębski, K. Rogoziński, S. Bosiacki i A. Niezgoda). Wypromował prawie 15 doktorów. Był promotorem 445 prac magisterskich i dyplomowych, z czego 309 z zakresu ekonomiki turystyki. Zbudował fundament, na którym wyrastają nowe pokolenia naukowców śmiało zaczynający wchodzić do nauki światowej. Ci najmłodsi nie mieli nawet okazji poznać Profesora i pewnie nie zawsze zdają sobie sprawę z tego, kto stworzył podstawy umożliwiające rozwój ich kariery. Przypomina się niezwykle pouczająca przypowieść o talentach. Wynika z niej, że największym uznaniem w oczach Pana cieszą się Ci, którzy potrafią najlepiej pomnożyć dane im

talenty. A któż najlepiej tego nie czyni, jak nie ten, dzięki któremu mogą czerpać kolejne pokolenia.

Praca Profesora Gałęckiego została również doceniona w oczach ludzi. Otrzymał wiele nagród i wyróżnień, wśród których na podkreślenie zasługuje Nagroda za szczególnie ważne i twórcze osiągnięcia w nauce oraz dydaktyce w zakresie kształcenia kadr dla turystyki, przyznana w 1990 r. przez Komitet ds. Młodzieży i Kultury Fizycznej, Nagroda I stopnia Prezesa Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki za szczególnie ważne osiągnięcia w działalności na rzecz rozwoju turystyki, którą Profesor został uhonorowany w roku 1992, czy medal Komisji Edukacji Narodowej nadany Mu w 1999 r.

Był przedstawicielem odchodzącej już generacji osób, które potrafiły i chciały łączyć zamiłowanie do rozwiązywania naukowych problemów turystyki z by-

ciem prawdziwym turystą. Kochał wędrówki, był znakomitym krajoznawcą, znał geografie turystyczną Polski i kochał Polskę tak jak tylko turysta-wędrowiec kochać ją potrafi. Podczas pracy w Uniwersytecie Ekonomicznym w Poznaniu był inicjatorem wielu wycieczek organizowanych dla pracowników UEP, które do dzisiaj są wspominane, takich jak wyjazd w Tatry (Terchova, 1998) czy przepiękna wycieczka do Szwajcarii Saksońskiej i Drezna (1999).

Miałem zaszczyt i szczęście być pierwszym wypromowanym doktorem nauk ekonomicznych przez profesora Ryszarda Gałęckiego. Mam też zaszczyt być pierwszym i jak dotąd jedynym Jego następcą na stanowisku Kierownika Katedry Turystyki Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu. Dlatego pozwolę sobie pożegnać Profesora z nadzieją spotkania się na jakże tajemniczym i nieznanym niebieskim szlaku.

Grzegorz Gołębski

Kierownik Katedry Turystyki
Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

PROFESOR OLAF ROGALEWSKI (1924-2015)

16 lipca 2015 r. zmarł w Warszawie Profesor Olaf Rogalewski, wybitny teoretyk i praktyk w zakresie gospodarki przestrzennej w turystyce.

Olaf Rogalewski urodził się 26 lipca 1924 r. w Wołszynie w Wielkopolsce. Po II wojnie światowej wraz z rodziną przeniósł się do Wrocławia. Tutaj ukończył gimnazjum i zdał maturę (1947), podjął pracę zawodową w Biurze Planu Wrocławia przy Regionalnej Dyrekcji Planowania Przestrzennego (1947), następnie w Wojewódzkiej Komisji Planowania Gospodarczego (1949) i odbył studia geograficzne (antropogeografia) w Uniwersytecie Wrocławskim (1947–1951), uzyskując dyplom magistra filozofii. Pracę magisterską pt. *Geograficzne podstawy przemysłu wrocławskiego* przygotował pod kierunkiem Profesora Józefa Wąsowicza. W latach 1949–1950 ukończył Studium Planowania Przestrzennego przy Wydziale Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Wrocławskiego kierowane przez Profesora Kazimierza Dziewońskiego.

W lipcu 1953 r. Olaf Rogalewski został przeniesiony do Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego w Warszawie. Pracował w niej do 1958 r. jako naczelnik Wydziału Zagospodarowania Przestrzenne-

go, a następnie radca przewodniczącego ds. planu przestrzennego. W 1958 r. przeniesiony został jako członek prezydium do Komitetu dla Spraw Turystyki, a w 1960 r. do Głównego Komitetu Kultury Fizycznej jako dyrektor Departamentu Zagospodarowania Turystycznego. Wśród opracowań Departamentu Zagospodarowania Turystycznego wymienić należy m.in. określenie listy powiatów o szczególnych predyspozycjach do rozwoju turystyki oraz klasyfikację miejscowości turystycznych w Polsce, stanowiące zręby polityki przestrzennej w zakresie rozwoju turystyki.

Od 1959 r. Olaf Rogalewski współpracował z Katedrą Geografii Ekonomicznej Uniwersytetu Wrocławskiego prowadząc wykłady z podstaw planowania gospodarczego i regionalnego, a potem także z geografii turystyki. W 1962 r. uzyskał dyplom doktora nauk przyrodniczych na Wydziale Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Wrocławskiego w oparciu o pracę doktorską pt. *Przemiany w stosowaniu różnych typów budulca na wsi polskiej w okresie 1899–1950*, przygotowaną pod kierunkiem Profesora Józefa Wąsowicza.

W roku 1967 Olaf Rogalewski został dyrektorem nowo powstałego Zakładu Zagospodarowania Tury-

stycznego GKKFiT we Wrocławiu, utworzonego m.in. na bazie dawnej Pracowni Zagospodarowania Turystycznego CFTIW. Największym osiągnięciem Zakładu Zagospodarowania Turystycznego było opracowanie „Planu kierunkowego zagospodarowania turystycznego Polski” w latach 1968–1970, którego generalnym projektantem był O. Rogalewski. Ten Plan stał się źródłem wiedzy o zasobach turystycznych kraju i możliwościach ich wykorzystania. Wszystkie następne ujęcia planistyczne w skali krajowej i w dużej mierze regionalnej, za punkt wyjścia przyjmowały jego oceny środowiska geograficznego na potrzeby turystyki i propozycje jego wykorzystania turystycznego. Ustalenia „Planu kierunkowego zagospodarowania turystycznego Polski” były potem przez Zakład Zagospodarowania Turystycznego rozwijane w kierunku określenia modeli zagospodarowania turystycznego różnych typów obszarów i miejscowości turystycznych.

W 1972 r. na bazie Zakładu Zagospodarowania Turystycznego powstał Instytut Turystyki jako resortowy instytut badawczy Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki. Doktor Rogalewski pracował w nim w latach 1973–1975 na stanowisku docenta. W 1973 r. uzyskał w Uniwersytecie Wrocławskim stopień naukowy doktora habilitowanego nauk przyrodniczych w zakresie geografii. Podstawą przewodu habilitacyjnego była publikacja pt. *Podstawy gospodarki przestrzennej w turystyce* (1972), wydana przez SGPiS w serii „Ruch Turystyczny – Monografie”. Recenzentami pracy habilitacyjnej i dorobku naukowego Dr. Rogalewskiego byli profesorowie Kazimierz Libera (SGPiS), Wojciech Walczak (Uniwersytet Wrocławski) i Antoni Wrzosek (Uniwersytet Jagielloński). Recenzenci podkreślali, że rozprawa habilitacyjna była pierwszą w literaturze światowej syntezą najważniejszych zagadnień związanych z przestrzenną gospodarką turystyczną. Uznali ją za poważne twórcze osiągnięcie w zakresie podstaw nauki o zagospodarowaniu turystycznym, zwracając również uwagę na jej duże znaczenie praktyczne ze względu na uporządkowanie w niej problematyki turystyki jako zjawiska społeczno-gospodarczego oraz planowania przestrzennego, ochrony środowiska i zagospodarowania turystycznego. Doktor Rogalewski był również współtwórcą (z Profesorem Leszkiem Baranieckim) i wykładowcą Podyplomowego Studium Geografii Turystycznej w Uniwersytecie Wrocławskim, uruchomionego w roku 1972. Było to pierwsze studium podyplomowe o profilu turystycznym w Polsce, nastawione na pogłębienie wiedzy o geograficznych uwarunkowaniach rozwoju turystyki, na potrzeby działalności touroperatorskiej zarządzających turystyką na obszarach

i w miejscowościach oraz planistów gospodarczych i przestrzennych w zakresie turystyki. We Wrocławiu Olaf Rogalewski uważany jest za inicjatora i współtwórcę wrocławskiej szkoły geografii turystyki oraz ośrodka badawczo-projektowego w zakresie turystyki.

W roku 1975 Docent O. Rogalewski związał się ze Szkołą Główną Planowania i Statystyki w Warszawie (późniejszą Szkołą Główną Handlową) obejmując kierownictwo Katedry Turystyki. W uczelni tej pracował do 1993 r., pełnił w niej także funkcje prodziekana Wydziału Ekonomiczno-Społecznego (1978–1981) oraz zastępcy, a potem redaktora naczelnego „Ruchu Turystycznego”, jednego z najważniejszych wydawnictw naukowych w Polsce w zakresie turystyki.

Wypromował pięciu doktorów, w 1987 r. uzyskał tytuł naukowy profesora nauk ekonomicznych, a następnie stanowisko profesora zwyczajnego. Był także członkiem Międzynarodowego Stowarzyszenia Ekspertów Turystyki AIEST.

W 1993 r. Profesor O. Rogalewski, jako prezes Towarzystwa Promocji Kadr dla Gospodarki Turystycznej – po uzyskaniu wcześniejszej zgody ministerialnej, doprowadził do uruchomienia pierwszej niepublicznej wyższej uczelni turystycznej pod nazwą Wyższa Szkoła Turystyki i Hotelarstwa w Warszawie. Został jej rektorem i kierował nią do 2005 r. Oferta edukacyjna uczelni przeznaczona była w pierwszym rzędzie dla osób czynnych zawodowo w gospodarce turystycznej, a nauczycielami akademickimi były osoby o bardzo dużym doświadczeniu naukowym i praktycznym w zakresie turystyki. Jej absolwenci w znacznym stopniu wzmocnili kadrę menedżerską w turystyce. Wśród publikacji naukowych wydanych przez uczelnię podkreślić należy 10 tomów „Rocznika Dydaktycznego” Wyższej Szkoły Turystyki i Hotelarstwa. Od 2007 r. do samej śmierci Profesor związany był z Wyższą Szkołą Społeczno-Przyrodniczą w Lublinie.

Dorobek publikacyjny i badawczo-projektowy Olafa Rogalewskiego jest bardzo bogaty. Obejmuje około 230 artykułów i pięć książek z zakresu gospodarki przestrzennej w turystyce, zagospodarowania turystycznego i polityki turystycznej oraz kilkadziesiąt prac planistyczno-projektowych i ekspertyz. Poza wymienionymi wcześniej, wspomnieć należy: *Walory turystyczne Polski* (współautorstwo; PWE, Wrocław 1965), *Zagospodarowanie turystyczne* (Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1974), *Uwagi w sprawie zagospodarowania przestrzennego Tatrzańskiego Regionu Turystycznego* („Ruch Turystyczny”, z. 2/43, 1975), *Program sieci obszarów chronionych w Polsce – synteza* (współautorstwo; Komitet Ochrony Przyrody i Jej Zasobów, Kraków 1976), *Die aktuellen Probleme und Entwicklungs-*

perspectiven des Tourismus zwischen Polen und Bundesrepublik Deutschland (w: *Osttourismus – Chance der Begegnung*, „Loccumer Protokolle”, nr 18, Loccum RFN, 1978), *Turystyka i krajoznawstwo a ochrona środowiska przyrodniczego* (w: *Ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego*, t. II, PWN, Warszawa–Kraków 1978), *Le tourisme polonais dans le monde* (w: *L’anatomie du tourisme*, „Revue Internationale des Sciences Sociales”, vol. XXXII, Paryż 1980), *Funkcje turystyczne Warszawy* („Ruch Turystyczny”, z. 1-2/53–54, 1981), *Urlopowana turystyka wypoczynkowa w środowisku Odry* (ser. „Odra i Nadodrze”, Instytut Śląski w Opolu, Opole 1983), *Entwicklungstrends der touristischen Nachfrage in den sozialistischen Ländern* (w: „Entwicklungstrends der touristischen Nachfrage Publications de l’AIEST”, vol. 26, St. Gallen 1985), *Typologia walorów i migracji turystycznych* („Rocznik Dydaktyczny” WSTH, Warszawa 1996).

Profesor Olaf Rogalewski został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi, krzyżem kawalerskim i oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Komisji Edukacji Narodowej oraz złotymi odznakami „Za Opiekę nad Zabytkami” oraz „Zasłużonego Działacza Turystyki”.

Profesor odegrał wielką rolę w budowaniu podstaw gospodarki przestrzennej w turystyce oraz określeniu kierunkowych możliwości wykorzystania środowiska geograficznego w Polsce na potrzeby turystyki. Miał duży udział w tworzeniu systemu edukacji turystycznej w Polsce, zdecydowanie opartej na praktyce. We współpracy z Profesorem Olafem Rogalewskim swoje doświadczenia menedżerskie, badawcze, planistyczne, akademickie zdobyło liczne grono osób związanych z turystyką w Polsce. Wielu z nich osiągnęło wysokie pozycje zawodowe i naukowe, co zaświadcza o funkcjonowaniu znakomitej „szkoły turystycznej Profesora Olafa Rogalewskiego”.

Jerzy Wyrzykowski

Kierownik Katedry Turystyka i Rekreacja
Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu